

Janneke Hek

Wim Beelen: „Ik was enorm onder de indruk toen ik het werk van Fré Cohen voor het eerst onder ogen kreeg en begon het zelf te verzamelen.”

‘Fré Cohen: strijdbaar tot het einde’

De passie van Wim Beelen

Wie binnenstapt bij Wim Beelen weet het gelijk. Hier woont een kunstliefhebber pur sang. Zijn grote passie is illustrator en grafisch vormgever Fré Cohen.

Janneke Hek

Scherpenzeler Wim Beelen heeft honderden werken van Fré Cohen. En op dit moment is er een grote tentoonstelling over Cohen, waar veel van Beelens stukken hangen.

Fré Cohen was een Joodse vrouw die voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog vele tekeningen en illustraties vervaardigde. Uiteindelijk werd ze in juni 1943 verraden op haar onderduikadres. Toen ze gearresteerd werd, verzocht ze om even naar het toilet te mogen. Hier nam ze medicatie in die haar in het ziekenhuis liet belanden, waar ze na enige dagen overleed, net geen veertig jaar oud. „Fré Cohen was strijdbaar tot het einde”, zegt Beelen. Ze ligt begraven op de Joodse begraafplaats in Hengelo.

GROTE IMPACT De Tweede Wereldoorlog is een rode draad in het leven van de bijna tachtigjarige Beelen. „Mijn schoonvader is destijds opgepakt tijdens de razzia van Putten en uiteindelijk overleden in een Duits kamp. Dit heeft grote impact gehad op het leven van mijn vrouw. De oorlog werkt door in de volgende generaties, daar ben ik zeker van”. Wim Beelen is afkomstig uit Ermelo en woonde daar tot 1987, hierna woonde hij drieëntwintig jaar in Apeldoorn. Inmiddels woont hij al jaren in Scherpenzeel. Naast van Fré Cohen verzamelt hij werk van andere kunstenaars. Zoals grafisch kunstenaar Jo Bezaan (Putten) en Jan Mankes. „Grafische kunst spreekt mij erg aan. In mijn huis hangen veel werken die geïnspireerd zijn op de Veluwe. Ook heb ik een ruime collectie kunstboeken. En boeken over de oorlog, waarvan ik soms

online exemplaren aanbiedt. Zo kom ik ook weer in contact met anderen die hier veel interesse in hebben.”

Hij vertelt graag over de manier waarop hij in aanraking kwam met het werk van Cohen. „Ik woonde destijds nog in Apeldoorn en verkocht onder andere boekenweekgeschenken. In 1988 kwam er een meneer voor zo’n boek langs. Hij vroeg mij of ik ook werk van Fré Cohen had. Ik wist nog niet wie zij was. Ik was zo onder de indruk toen ik haar werk uiteindelijk onder ogen kreeg en begon het zelf te verzamelen. Ik bezocht boekenmarkten en tweedehands boekwinkels. Voor mijn verzameling heb ik het hele land afgereisd. Ik heb er, denk ik, mede aan bijgedragen dat ze bekend is geworden als kunstenaar.” Beelen werd uitgenodigd voor radioprogramma’s waarin hij een oproep deed voor werken van Cohen. Via deze weg heeft hij diverse stukken aan zijn verzameling toegevoegd. „Een advertentie in Trouw leverde iets moois op. Ik kreeg telefoon van een mevrouw uit Hoogeveen die mij graag haar stukken van Fré wilde schenken. Toen museum Het Schip mij benaderde voor de tentoonstelling, aarzelde ik niet”.

HERDENKEN Inmiddels ontmoette hij mensen uit heel Nederland die zijn passie voor Fré Cohen delen. Onlangs bezocht hij ook het graf van Cohen. Er zijn vrijwilligers die dit graf onderhouden. „Ik vind het belangrijk om herdenkingsplaatsen te blijven onderhouden. Zelf ga ik jaarlijks op 14 november naar het monument tegenover de Dennen in Renswoude om te herdenken dat er in de oorlog vijf mannen omgebracht zijn als represaille.”

Beelen was aanwezig bij de opening van de tentoonstelling over Fré Cohen in museum het Schip in Amsterdam. De expositie is nog tot september 2022 te bezichtigen en bevat veel werken uit de collectie van Beelen. „De tentoonstelling is een aanrader om te bezoeken. Het museum heeft er een mooie expositie mee samengesteld die Fré recht doet.” Ook bezocht hij vorige week de presentatie van het boek door Edith Brouwer, ‘De Letterkast’, over het leven van Fré Cohen. „Ook een aanrader wat mij betreft”, aldus Beelen.

Tentoonstelling

Museum Het Schip in Amsterdam houdt nog tot 4 september volgend jaar een tentoonstelling over de Nederlandse kunstenaar en grafica Fré Cohen (1903-1943). Zij was een succesvolle en beeldbepalende vrouw in de mannenwereld van het grafisch ontwerp. En ze is van groot belang geweest voor de Amsterdamse School. In haar werk worden de vormtaal en de idealen van de Amsterdamse School verwoord. Ze ontwierp grafisch drukwerk voor de gemeente Amsterdam, de socialistische beweging, zoals de Sociaal Democratische Arbeiders Partij (SDAP), de Arbeiders Jeugd Centrale (AJC), vakbonden en coöperaties. Haar joodse afkomst sluit aan bij het verhaal van de Amsterdamse School, die een belangrijke basis had onder de joodse arbeiders. Haar – tragische – verhaal met haar overlijden in de Tweede Wereldoorlog is voor een belangrijk deel het verhaal van Amsterdam en de Amsterdamse School (bron: www.hetschip.nl).